

Gladheidbestrijdingsplan 2026-2029

Gemeente Sittard-Geleen

1. Inleiding & Aanleiding

In dit plan laten we zien wanneer, waar en hoe wij gladheid tegengaan. Bij bestrijding van gladheid staat voor ons de veiligheid van de weggebruikers en voetgangers en de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen voorop. Bij het maken van dit plan hebben we bewuste afwegingen gemaakt tussen de inzet van middelen, de veiligheid, de bereikbaarheid en duurzaamheid.

Wij hebben op grond van de Wegenwet de zorgplicht voor het in goede en veilige staat houden van onze wegen. Het bestrijden van gladheid wordt gezien als onderdeel van deze zorgplicht. Echter, het bestrijden van gladheid is een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Gladheid kan dus altijd voorkomen in winterse omstandigheden. Het resultaat van onze inspanningsverplichting wordt namelijk voor een groot deel bepaald door het gedrag van de weggebruikers.

2. Organisatie

RWM - Wegen en fietspaden

Op onze wegen en fietspaden wordt gladheid bestreden met machines, zoals strooiwagens en sneuwschuivers. RWM is daarbij verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering. Waar de machines niet bij kunnen gaat RWM handmatig te werk. Het gladheidseizoen loopt van 1 november tot 15 april. RWM staat in deze periode paraat om gladheidbestrijdingsacties te coördineren. De provincie is verantwoordelijk voor de provinciale wegen en Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de rijkswegen, zoals de snelwegen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de gladheidbestrijding op hun eigen wegen.

Gemeente - Voetpaden

Bij bushaltes, belangrijke voetpaden en bijzondere gebouwen wordt gladheid handmatig bestreden. Dit doet ons team Inrichting en Beheer Leefomgeving (IBL) zelf. De handmatige gladheidbestrijding vindt alleen plaats tijdens de reguliere werktijden.

3. Wanneer wordt gladheid bestreden?

De gladheidcoördinator bij RWM bepaalt wanneer welke acties ingezet worden. In principe wordt preventief gestrooid, voordat de gladheid ontstaat. Daarmee wordt gladheid zoveel mogelijk voorkomen. Als het tegen de verwachtingen in toch glad is, dan start de coördinator een curatieve actie. Daarmee wordt de gladheid bestreden.

De gladheidcoördinator van RWM bepaalt op basis van onderstaande informatiebronnen of een actie nodig is:

- *het Gladheid Meld Systeem (GMS) punten;*
- *berichten van de meteorologen van DTN;*
- *eigen controles en waarnemingen: als de weersverwachting en het actuele weer daar aanleiding toe geven;*
- *regionale en landelijke weerberichten;*
- *meldingen van inwoners en collega's uit onze gemeente;*
- *meldingen van wegbeheerders en gladheidscoördinatoren uit buurgemeenten.*

4. Waar wordt gladheid machinaal bestreden?

Op de website van de gemeente Sittard-Geleen is tijdens het gladheidseizoen een kaart met strooi- en veegroutes te vinden. Op deze kaart staan alle wegen en delen van wegen waar RWM gladheid bestrijdt. De wegen en delen van wegen op deze kaart voldoen aan 1 of meerdere van onderstaande indicatoren:

Hoofdroutes

Dit zijn de hoofdwegen met hun fietspaden, belangrijke wegen naar de wijken en routes van het openbaar vervoer en de hulpdiensten. Hiermee worden voorzieningen met belangrijke maatschappelijke functies zoals ziekenhuizen, gezondheidscentra en scholen zo goed mogelijk bereikbaar gehouden. Bij hevige sneeuwval kunnen sommige fietspaden naast de hoofdwegen niet (meteen) sneeuwvrij gemaakt worden door de beperkte breedte van de sneeuwschuif.

Vrij liggende verharde fietspaden

Dit zijn de fietspaden van en naar scholen, gezondheidscentra, sportcomplexen en overige belangrijke voorzieningen.

Bruggen, viaducten en gevaarlijke wegdelen (door o.a. een helling)

Bruggen en viaducten worden sneller glad en hebben vaak een hellingsgraad. Daarom wordt daar eerder een gladheidsactie ingezet. Omdat het strooizout schadelijk is voor sommige metalen bruggen en viaducten, kan op sommige plekken geen gladheid bestreden worden. Dit zijn meestal bruggen en viaducten voor voetgangers. Bepaalde hellingen zijn ook in het plan opgenomen, omdat hier extra gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

In- en uitritten van bepaalde parkeerplaatsen en -garages

Hieronder vallen ook de in- en uitritten van onze parkeergarages. Denk hierbij aan de ODA parking in Sittard, Hub Dassenplein in Sittard, Marktgarage in Geleen en de Groenstraat in Geleen. Het bovendeck van de parkeergarage in de Groenstraat in Geleen wordt niet behandeld.

5. Waar wordt gladheid handmatig bestreden?

Gladheid kan niet overal met voertuigen en machines bestreden worden omdat deze niet overal passen of door kunnen rijden. Daarom bestrijdt ons eigen team IBL tijdens reguliere werktijden op bepaalde plekken de gladheid handmatig. Dat zijn deze plekken:

- *Openbare of bijzondere gebouwen;*
- *Voetgangersoversteekplaatsen en kruispunten;*
- *Bushaltes;*
- *Bepaalde voetgangersdomeinen;*
- *Bepaalde parkeerplaatsen;*
- *Trappen voor voetgangers;*
- *Belangrijke verbindingspaden;*
- *Wegversmallingen waar fietsers achterlangs rijden.*

Zodra het gaat dooien maakt team IBL, waar nodig en mogelijk de straatkolken sneeuw- en ijsvrij om de afvoer van dooiwater te bevorderen.

6. Waar wordt gladheid niet bestreden?

In woonstraten wordt in de regel niet gestrooid omdat voor een goede werking van het strooizout veel verkeer nodig is. In deze straten wordt te weinig gereden om het dooimiddel zijn werk te laten doen.

Daarnaast is veel strooien ook schadelijk voor het milieu en kostbaar. In hoofdstuk 10 leest u hoe we rekening houden met het milieu en duurzaamheid. Op de volgende plekken bestrijden we over het algemeen geen gladheid:

- *Woonstraten en binnenstraten*
- *Stoepen en voetpaden*
- *Onverharde fietspaden*

In het bijzonder wordt in de wijk Hoogveld in Sittard geen gladheid bestreden met strooizout. Deze wijk heeft een type verharding waarop dooimiddelen onvoldoende effect hebben. Tevens is het strooien niet wenselijk omdat de wijk zich bevindt in waterwingebied.

7. Reactietijden

De reactietijd voor de machinale gladheidsacties is maximaal 60 minuten. Dit is de tijd tussen het moment van de waarneming of de melding van de gladheid en de start van de bestrijding. Door een snelle bestrijding wordt de weggebruiker zo min mogelijk geconfronteerd met gladheid.

8. Uitvoeringstijden

De uitvoeringstijd voor de machinale gladheidbestrijding is variabel, omdat de eindtijd afhankelijk is van de weersomstandigheden. De uitvoeringstijd is de tijd tussen aanvang en einde van de gladheidsactie. De inzet van personeel is gebonden aan de kaders van het Arbeidstijdenbesluit.

9. Mogelijke gladheidbestrijdingsacties

Gladheid komt in verschillende vormen voor. We maken onderscheid in het opvriezen van bruggen en viaducten, bevroren van wegen en/of lichte sneeuwval, hevige sneeuwval en ijzel. Bruggen en viaducten bevroren bijvoorbeeld sneller dan andere wegen. Afhankelijk van de omstandigheden zijn daarom verschillende gladheidsacties mogelijk. Hieronder staat een aantal voorbeelden:

Opvriezen bruggen en viaducten

Als alleen de bruggen en viaducten glad zijn dan worden alleen deze gestrooid.

Bevriezing wegen en/of lichte sneeuwval

Bij bevriezing door condensatie of rijpvorming en/of bevriezing van natte weggedeelten wordt volgens het hoofdrouteschema gestrooid. Ook bij lichte sneeuwval wordt volgens het hoofdrouteschema gestrooid.

Hevige sneeuwval

Bij hevige sneeuwval is alleen strooien niet voldoende. Dan worden ook de sneeuwschuivers ingezet. De hoofdroutes, dat zijn de afstemmingswegen, maar ook de vrijliggende fietspaden worden eerst zo goed mogelijk sneeuwvrij gemaakt. Daarna wordt de rest van het routeschema afgewerkt met de sneeuwschuivers. De locaties die onder de handmatige gladheidbestrijding vallen worden bij hevige sneeuwval zoveel mogelijk sneeuwvrij gemaakt. Dit doet ons team IBL tijdens reguliere werktijden.

(voorspelde) IJzel

Bij voorspelde ijzel wordt preventief gestrooid volgens het hoofdrouteschema. Zodra het geijzeld heeft worden, als de wegen goed berijdbaar zijn, zoveel mogelijk overige wegen gestrooid die normaal gesproken niet in de routes zijn opgenomen. Strooien met ijzel betekent ook voor de gladheidbestrijder gevaar, dus worden geen onnodige risico's genomen.

10. Milieu en Duurzaamheid

Omdat het strooien van dooimiddelen schadelijk is voor het milieu wordt voortdurend gezocht naar alternatieve duurzame dooimiddelen en manieren om de milieuschade te minimaliseren zonder gevaarlijke situaties te laten ontstaan.

Het gebruik van dooimiddelen wordt geminimaliseerd door alleen te strooien wanneer en waar dat nodig is. Met behulp van moderne gladheidmeldingssystemen is gladheid steeds beter te voorspellen. Daarnaast passen we de hoeveelheid dooimiddel aan, aan het weer en aan de omstandigheden.

11. Communicatie en afvalinzameling

Het gladheidbestrijdingsplan en het overzicht van de wegen worden op onze website gepubliceerd vóór de eerste gladheid. Bij bijzondere gladheid communiceert de gemeente mogelijk extra.

Bij extreme kou, gladheid en/of sneeuwval kan het voorkomen dat sommige soorten afval en/of grondstoffen niet ingezameld kunnen worden. In dat geval stuurt RWM daarover minimaal een bericht in de RWM-app. In de regel plant RWM het gemiste inzamelmoment op korte termijn opnieuw in. Alleen in overleg met ons kan RWM besluiten om het inzamelmoment definitief te schrappen.

12. Participatie

De stoepen worden in de regel niet door ons vrij gemaakt van sneeuw. Inwoners kunnen op verschillende manieren op de stoep de sneeuw verwijderen en gladheid bestrijden. Het makkelijkste is om sneeuwschuiver te gebruiken en de laatste sneeuw weg te bezemen. Door de stoep ijs- en sneeuwvrij te houden worden voorbijgangers, maar ook de post- en folderbezorgers een dienst bewezen.

13. Meldingen

Meldingen over straten en/of wegdelen die opgenomen zijn in het gladheidbestrijdingsplan worden beantwoord door RWM. Meldingen over straten en/of wegdelen die niet opgenomen zijn worden beantwoord door de beleidsafdeling bij de gemeente. Meldingen over handmatige gladheidsbestrijding bij bushaltes, belangrijke voetpaden en bijzondere gebouwen worden beantwoord door IBL.

14. Afstemming met andere/naburige wegbeheerders

Een deel van de wegen in de gemeente valt onder de verantwoordelijkheid van de Provincie en Rijkswaterstaat. Als er veranderingen aan het routeschema en/of de uitvoering van het strooiplan noodzakelijk zijn neemt RWM indien nodig contact op met de andere wegbeheerders.

15. Evaluatie

Als er aan aanleiding voor is kan de gemeente op (zeer) korte termijn straten of wegdelen opnemen in het plan. Jaarlijks wordt het gladheidbestrijdingsplan na afloop van het seizoen geëvalueerd. RWM verzorgt een verslag met daarin minimaal de onderdelen (1) aantal gladheidacties uitgesplitst naar vorm, dooimiddelengebruik en (2) totale vaste en variabele kosten. Recente evaluaties hebben bijgedragen aan uitvoeringsgerichte optimalisaties. De beleidslijnen zijn niet gewijzigd.

16. Aansprakelijkheid

Bij gladheid is er geen sprake is van risicoaansprakelijkheid. De gemeente heeft een inspanningsverplichting voor het bestrijden van gladheid, maar geen resultaatverplichting. De weggebruiker blijft dus ook in geval van gladheid zelf verantwoordelijk.

17. Looptijd

Het gladheidbestrijdingsplan loopt tot 15 april 2029.